

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
Δευτέρα 15 Ιουνίου 2020
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
Νεοελληνική Γλώσσα Γενικής Παιδείας
Παλιό Σύστημα

(Ενδεικτικές Απαντήσεις)

A1.

Ο αρθρογράφος αναφέρεται στην ανάγνωση ως προσωπικό βίωμα. Αρχικά, παρουσιάζει την ανάγνωση ως κινητήριο δύναμη για τη σκέψη του ανθρώπου και τη γνώση του εαυτού του και προβάλλει τις αφηγήσεις ως φορείς εμπειριών. Στη συνέχεια, κάνοντας μια διαχρονική αναφορά στον τρόπο ανάγνωσης, επισημαίνει ότι η αντιμετώπισή της ως προσωπικής υπόθεσης είναι σχετικά πρόσφατη και γι' αυτό τη θεωρεί πλέον προσωπική επιλογή που επηρεάζει μοναδικά την πορεία του ανθρώπου. Αναδεικνύει, ωστόσο, τον κοινωνικό χαρακτήρα της ανάγνωσης αφενός λόγω της πληθώρας ερμηνειών των αναγνωσμάτων και αφετέρου λόγω της οικουμενικότητας των συναισθημάτων στα οποία αναφέρονται τα βιβλία. Καταλήγοντας, τονίζει τον δυναμικό χαρακτήρα της ανάγνωσης και την ευρεία προοπτική που χαρίζει στη ζωή του.

B1.

Σωστό

Σωστό

Σωστό

Λάθος

Λάθος

B2.α.

- Η μέθοδος των Παραδειγμάτων

Συγκεκριμένα, παρατίθενται παραδείγματα νέων τεχνολογικών κειμένων

Χαρακτηριστικό χωρίο του κειμένου: «όπως ο κινητός τύπος...γραφής»

- Η μέθοδος των αιτίων - αποτελεσμάτων

Συγκεκριμένα, οι τεχνολογίες κειμένου παρουσιάζονται ως στοιχείο που οδήγησε στην παροχή της δυνατότητας για σιωπηρή ανάγνωση στον σύγχρονο άνθρωπο.

Χαρακτηριστικό χωρίο του κειμένου: «βοήθησαν στον προώθηση ...νου μας» .

- Η μέθοδος της σύγκρισης και αντίθεσης

Συγκεκριμένα αντιπαρατίθεται οι τρόποι ανάγνωσης στο χρόνο

Χαρακτηριστικό χωρίο του κειμένου: «Οι αρχαίοι Έλληνες διάβαζαν τα κείμενά τους φωναχτά/ σήμερα: διαβάζουμε λέξεις, χωρίς να τις εκφέρουμε φωναχτά».

B2.β. Στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου αξιοποιούνται:

- Το α' ενικό πρόσωπο («κατάλαβα, ρίχτηκα»)
- Το β' ενικό πρόσωπο («να σκέφτεσαι, το αντιλαμβάνεσαι»)
- Το γ' ενικό πρόσωπο («είναι, ήταν, έπεφτε»)
- Το α' πληθυντικό πρόσωπο («γινόμαστε, διαβάσαμε»)
- Το γ' πληθυντικό πρόσωπο («τελείωσαν»)

Με τη χρήση α' ενικού προσώπου προσδίδεται στο λόγο του συντάκτη προσωπικός και εξομολογητικός τόνος. Συγκεκριμένα, παραθέτει τη δική του οπτική για την ανάγνωση βιβλίων η οποία για εκείνον είναι υπόθεση προσωπική.

Με τη χρήση β' ενικού προσώπου δημιουργείται στον αναγνώστη η εντύπωση ότι ο πομπός απευθύνεται σε αυτόν, με αποτέλεσμα την αίσθηση της οικειότητας.

Με τη χρήση γ' ενικού προσώπου προσδίδεται στο λόγο του συντάκτη αντικειμενικότητα, όσον αφορά στην αντιμετώπιση του θέματος της ανάγνωσης από τους ανθρώπους.

Με τη χρήση α' πληθυντικού προσώπου ο συντάκτης προσδίδει στο λόγο του συλλογικότητα, θέτοντας τον εαυτό του εντός του συνόλου των ανθρώπων οι οποίοι καθορίζονται από όσα διάβασαν στην ενήλικη ζωή τους.

Με τη χρήση γ' πληθυντικού προσώπου ο συντάκτης επιδιώκει να προσεγγίσει το θέμα αντικειμενικά.

Η εναλλαγή των ρηματικών προσώπων καθιστά τον λόγο του αρθρογράφου ελκυστικό στον αναγνώστη.

B3.α.

- **ρίχτηκα με τα μούτρα** → Η λειτουργία της γλώσσας είναι **ποιητική, συνυποδηλωτική, μεταφορική.**
Μετατροπή σε κυριολεκτική/αναφορική λειτουργία της γλώσσας: **αφοσιώθηκα**
- **έπεφτε στα χέρια μου** → Η λειτουργία της γλώσσας είναι **ποιητική, συνυποδηλωτική, μεταφορική.**
Μετατροπή σε κυριολεκτική/αναφορική λειτουργία της γλώσσας: **έβρισκα, μου δινόταν**

B3.β.

- **σφυρηλατεί:** διαπλάθει, διαμορφώνει, ενδυναμώνει
- **εναλλακτική:** διαφορετική, πρωτοποριακή
- **προώθηση:** προβολή, ενίσχυση, προαγωγή

- **μεγεθύνει:** αυξάνει, διευρύνει, επιτείνει

B4α.

- **να κατανοήσουμε τον κόσμο:** την κατανόηση του κόσμου
- **να μοιραστούμε αυτή την εμπειρία μας:** το μοίρασμα αυτής της εμπειρίας μας

Το ύφος από απλό (με τη χρήση των ρηματικών συνόλων) μεταβάλλεται σε τυπικό, επίσημο με τη χρήση των ονοματικών.

B4β.

1. *–ένας άνθρωπος με ένα βιβλίο–:* παρατίθεται επεξήγηση του όρου *ατομική, κοινωνική δραστηριότητα*
2. *«ένας αναγνώστης... μόνο μία»:* παρατίθεται αυτούσια η άποψη του George R.R.Martin
3. *«τέχνη»:* δηλώνεται η μεταφορική χρήση του όρου *τέχνη*

Θέμα Γ

Προσφώνηση : Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί συμμαθητές

(Φίλες και Φίλοι)

Πρόλογος : Θέμα : Το βιβλίο στη ζωή μας

Θέση : Η συμβολή του βιβλίου στη συγκρότηση της προσωπικότητας των νέων και δράσεις , εντός και εκτός σχολείου, που θα βοηθήσουν τους νέους να εμπλακούν ενεργά στην αναγνωστική εμπειρία.

Κύριο μέρος :

Α΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Η συμβολή του βιβλίου στη συγκρότηση της προσωπικότητας των νέων

Το βιβλίο :

- αποτελεί γόνιμη διαδικασία για την ανάπτυξη της σκέψης και του κριτικού στοχασμού των νέων
- προσφέρει γνώσεις, πληροφορίες και θέτει τις βάσεις για ευρύτερη πνευματική ανάπτυξη
- αφυπνίζει συνειδήσεις προβάλλοντας ταυτόχρονα και τρόπους δραστηριοποίησης των ανθρώπων
- εξάπτει τη φαντασία, καλλιεργεί την έμπνευση και τη δημιουργικότητα των παιδιών
- παρέχει πολύτιμες γνώσεις για την κατανόηση των αναγκών τους και τη διερεύνηση διαφορετικών πτυχών του χαρακτήρα τους, ενδυναμώνει ψυχικά τους νέους μέσα από διδάγματα ζωής
- συμβάλλει στην ηθική ανάπτυξη μέσω της επαφής με υψηλά ιδανικά και διαχρονικές αξίες

Β΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Δράσεις , εντός και εκτός σχολείου, που θα βοηθήσουν τους νέους να εμπλακούν ενεργά στην αναγνωστική εμπειρία.

I. Δράσεις εντός σχολείου

- διοργάνωση έκθεσης βιβλίου στο χώρο του σχολείου
- δημιουργία βιβλιοθηκών στο σχολείο με πολλά και διαφορετικού είδους βιβλία
- δημιουργία ομίλων φιλιαναγνωσίας
- βιβλιοπαρουσιάσεις – πρόσκληση προσωπικοτήτων από τον χώρο του πνεύματος
- μαθητικοί διαγωνισμοί που θα ενισχύουν την ενασχόληση των μαθητών με τα βιβλία
- φιλοξενία κειμένων βιβλιοκριτικής στη σχολική εφημερίδα

II. Δράσεις εκτός σχολείου

- Ενίσχυση του θεσμού της δημόσιας δανειστικής βιβλιοθήκης

- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους που συνδέονται με την παραγωγή βιβλίου (π.χ. εκδοτικοί οίκοι) αλλά και σε εκθέσεις βιβλίου
- Προβολή ταινιών που το σενάριό τους στηρίζεται σε βιβλία
- Αναφορά από τα ΜΜΕ νέων εκδόσεων και πρόσκληση των δημιουργών για την παρουσίαση των βιβλίων τους